

Ramen för sammanställning av budgetförslaget för år 2019

VD/5027/02.01.00.03/2018

RV/MR/TO/HY-L/ALS

Det ekonomiska läget i allmänhet

Den kraftiga ekonomiska tillväxten fortsätter. Enligt den prognos som finansministeriet publicerade våren 2018 ökar Finlands BNP under innevarande år med 2,6 % och den ekonomiska tillväxten väntas också fortsätta på omkring två procents nivå åren 2019 och 2020. Bland annat ökningen inom industrins orderstock och näringslivets höjda produktionsförväntningar förutspår en fortsatt tillväxt. Den fortsatt livliga byggnationen i tillväxtcentra stöder tillväxten. Exporten väntas öka med över sex procent år 2018, men exportökningen förväntas plana ut under de närmaste åren i enlighet med tillväxten i världshandeln.

Arbetslöshetsgraden förväntas sjunka till omkring åtta procent under år 2018. Arbetsmarknadens problem med att möta och matcha arbetssökande och lediga arbetsplatser, d.v.s. bristen på yrkeskunnig arbetskraft, begränsar troligtvis tillväxten. Sysselsättningsgraden förväntas fortsätta stiga och år 2020 förväntas sysselsättningsgraden ha stigit till 72,5 procent. Allt medan ekonomin växer och arbetslösheten sjunker minskar också de offentliga finansernas underskott. Den offentliga skulden i förhållande till bruttonationalprodukten sjunker år 2019 till under 60 procents nivå. Även beskattningsgraden sjunker i förhållande till bruttonationalprodukten. Då den ekonomiska tillväxten avtar kvarstår dock trycket på den offentliga ekonomin ända in på 2030-talet till följd av en åldrande befolkning.

Den privata konsumtionen ökar i allt snabbare takt. Enligt finansministeriets prognos är konsumtionen 1,8 procent år 2018 och ökningen fortsätter på en nivå om omkring 1,5 procent under åren 2019 och 2020. Bakgrunden till denna utveckling är den ökade sysselsättningen samt en högre inkomstnivå. Konsumentpriserna förutspås stiga under detta år med omkring 1,2 procent och år 2019 med 1,4 procent. Bakgrunden till den allmänna prisnivåns höjning är bland annat en högre prisnivå på råolja. De indirekta skatternas ökning höjer också inflationen, uppskattningsvis med till och med 0,4 procentenheter. Inkomstnivån förutspås stiga med 1,9 procent år 2018 och 2,5 procent år 2019. Penningpolitiken väntas fortsättningsvis stödja tillväxten. Europeiska centralbanken har i slutet av år 2017 meddelat att banken fortsätter köpa värdepapper åtminstone till hösten 2018. Räntenivån förväntas stanna kvar på en fortsatt låg nivå.

Den kommunala ekonomin har förbättrats under de senaste åren. I bakgrunden finns, vid sidan av den allmänna ekonomiska utvecklingen som varit positiv, kommunernas egna anpassningsåtgärder. Kommunerna har i likhet med föregående år fortsatt anpassa sin verksamhet bland annat genom att skära ned på personalutgifterna, effektivisera och förnya arbetssätten samt genom att utöka det ömsesidiga samarbetet. Sammantaget har kommunernas omkostnader utvecklats behärskat under de senaste åren. Detta märks också på att höjningen av kommunalskatten legat på rimlig nivå.

Ökningen av kommunernas omkostnader står kvar på måttlig nivå även under detta år, men ökar i snabbare takt då personalkostnaderna på grund av löneförhöjningar år 2019 stiger samtidigt som nedskärningen av semesterpenningen i konkurrenskraftsavtalet avslutas år 2020. Även investeringsutgifterna fortsätter öka under de närmaste åren då reparationsinvesteringarna och sjukhusbyggnationen pågår intensivt. Lånestocken inom den kommunala ekonomin beräknas öka en aning fram till år 2020 eftersom sjukvårdsdistrikten ökar sin skuldsättning på grund av investeringar.

Enligt den prognostiska statistiken över inkomstutvecklingen från skattemyndigheterna flöt det år 2017 i hela landet till skatteförvaltningen in 1,8 procent mer än året innan i förskottsskattepliktiga inkomster. Löneinkomsternas andel av inkomsterna var 69 procent, medan pensionsinkomsternas, arbetslöshetsersättningarnas och de övriga sociala förmånernas andel var 31 procent. I hela landet ökade löneinkomsterna med 2,7 procent och pensionsinkomsterna med 3,1 procent jämfört med året innan. Arbetslöshetsersättningarna minskade med 10,2 procent.

I personella förskottsinnehållningar hade i hela landet under januari–april 2018 flutit in 1,1 procent mer än för ett år sedan. I inkomstskatter från samfund kom det i januari–april 24,4 procent mer än ett år tidigare. Bakgrunden till den höga tillväxten är de kompletterande förskottsbetalningarnas snabbare redovisningstakt jämfört med tidigare år.

Ramen utgår från de tillväxtprognoser som finansministeriet presenterade i den ekonomiska översikten från våren 2018, liksom planen för den offentliga ekonomin. Inför stadsdirektörens budgetförslag uppdateras de preciserade verkningarna av statens budgetförslag.

Ramen för utarbetandet av budgeten för 2019

En central utgångspunkt för ekonomiplanen 2019–2022 är Vanda stads strategi för fullmäktigeperioden för åren 2018–2021 som godkändes av fullmäktige 11.12.2017. De ekonomiska målen i strategin, inklusive mätare, samt de särskilda utvecklingsprioriteringarna som beretts för att stödja verksamhetsområdena i arbetet med att förverkliga de ekonomiska målen (bilaga till strategin) utgör tillsammans det ekonomiska programmet för den fullmäktigeperioden. Ramen utgår därmed från de riktlinjer som fullmäktige fastställt för tillväxten med avseende på driftsekonomin och investeringar. Enligt riktlinjerna kan driftsekonomiutgifterna årligen stiga med högst 1,5 % med beaktande av omvärldsförändringar såsom befolkningstillväxt, medan maximibeloppet för investeringar under fullmäktigeperioden är 500 miljoner. I ramen har beaktats höjningar som beror på löne- och prisändringar, och delvis gäller år 2018. Ramen tryggar förutsättningarna för tillväxten. Man har uppskattat befolkningsökningen till 1,8 % år 2019 och i ramen förbereder man sig också på en ökning av antalet arbetsplatser.

Social- och hälsovårds- samt landskapsreformen kommer vid genomförande att i väldigt hög grad inverka på Vanda stads organisation, verksamhet och ekonomi. Vid den tidpunkt då ramen för 2019 ges har den lagstiftning som reformen förutsätter inte ännu godkänts i riksdagen. Situationen torde klarna under sommaren 2018 både med tanke på den kommande lagstiftningen och tidtabellen. Om den ursprungliga tidtabellen för en reformstart från början av 2020 står bi, kommer detta att inverka på ekonomiplanen för åren 2020–2022. Vanda stads ekonomiplan för åren 2019–2022 bereds emellertid innan lagstiftningen stadfästs enligt den organisation som är i kraft 2018, utan verkningarna av social- och hälsovårds- samt landskapsreformen. Ekonomiplanen justeras i överensstämmelse med lagstiftningen efter det att riksdagen behandlat frågan.

I driftsekonomiramen för år 2019 har för verksamhetsutgifternas del beaktats det ökade servicebehovet i de lagstadgade tjänsterna. I ramen har också beaktats löneförhöjningarna i enlighet med det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet för år 2019. I ramen har ytterligare beaktats de minskningar i personalutgifternas bikostnader som i enlighet med konkurrenskraftsavtalet är riktade till år 2019. Nedskärningen av semesterpenningen inom den offentliga sektorn upphör år 2020, vilket också beaktats i ramen. Ändringarna i förtidsavgifterna har beaktats enligt anmälan från Keva. De interna hyrorna har justerats till att motsvara nivån år 2019 och de har beaktats i verksamhetsområdenas ramar.

Samkommunen HNS inkomster och utgifter för den specialiserade sjukvården samt Samkommunen Helsingforsregionens trafiks infrastrukturersättningar samt kollektivtrafikavgifter har presenterats i ramen som preliminära uppskattningar och preciseras i stadsdirektörens förslag i budgetskedet.

Det är svårare än vanligt att jämföra ökningen i driftsekonomiska kostnader år 2019 med driftsplanen för år 2018. I driftsplanen för år 2018 hade inte löneförhöjningarna i tjänste- och arbetskollektivavtalet för år 2018 beaktats. Effekterna av den förändrade interna hyresmodellen som genomfördes 2018 hade inte heller fullt ut beaktats i driftsplanen för år 2018. Enligt ramen ökar de jämförbara verksamhetskostnaderna med 2,4 procent från år 2018 till år 2019.

Det är också svårt att jämföra de ökade siffrorna i driftskostnader för de enskilda verksamhetsområdena. För dessas del är det nödvändigt att beakta överföringar mellan verksamhetsområdena samt de löne- och hyresförhöjningar som saknas i driftsplanen för år 2018. Justeringspotten som ingår i det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet har i ramen fortfarande riktats till stadsdirektörens verksamhetsområde, men kommer i stadsdirektörens budgetförslag att delas mellan verksamhetsområdena. År 2019 kommer driftskostnaderna att fortsätta öka på grund av det ökade servicebehovet, löneförhöjningarna och en höjning av den allmänna prisnivån, och därutöver bl.a. införandet av Apotti samt inom småbarnspedagogiken slopandet av begränsningen av den subjektiva rätten till dagvård.

Ramens skatteinkomstprognoser utgår från kommunal- och fastighetsskattesatserna för år 2018, de ändringar i skattegrunderna som föreslagits i det kommunalekonomiska programmet samt Kommunförbundets skatteprognos. Enligt prognosen antas att den kommunala skatteinkomsten år 2019 ökar med 5,3 procent i relation till skatteinkomstprognosen för år 2018. Tillväxten grundar sig på den positiva trenden i löneutvecklingen i Vanda, den sjunkande arbetslösheten samt den ökning i skatteinkomsterna som följer på befolkningsökningen. I statsandelsprognosen har stadens befolkning enligt åldersgrupp per 1.1.2018, de ändringar i statsandelarna som föreslagits i det kommunalekonomiska programmet våren 2018 samt de tidigare beslutade nedskärningarna i statsandelarna beaktats. Statsandelsinkomsterna beräknas minska med omkring 2,1 procent främst på grund av ökningen i kostnaderna för utkomststöd beviljat av FPA. Skatteinkomst- och statsandelsprognoserna uppdateras i budgetskedet.

I det läge som råder vid bokslutet för år 2017 låg stadens långfristiga lånestock på omkring 959 miljarder euro. Under de senaste åren har räntenivån legat på en exceptionellt låg nivå, vilket för sin del har varit ägnat att stödja stadens positiva ekonomiska utveckling. En hög lånestock innebär alltid en betydande risk för höjda räntekostnader då den allmänna räntenivån går upp. I ramen har räntekostnaderna för år 2019 prognostiserats ligga på en nivå om 3,3 milj. euro, för åren framöver förutspås en moderat höjning i räntenivån.

Ringbanans avskrivningar har från år 2016 framåt legat på runt 22 milj. euro om året. År 2020 sjunker nivån när investeringarna som omfattas av fem års avskrivningstid är slutgiltigt avskrivna (verkan av dessa 11,8 miljoner euro/år). Fr.o.m. år 2021 är avskrivningarna för ringbanan runt 10 miljoner euro/år.

I ramen ligger stadens planerade bruttoinvesteringsnivå under 2019 på 151,6 milj. euro (investeringsdelen netto 148,1 milj. euro) medan den totala investeringsnivån med affärsverken och fonderna medräknade uppgår till runt 159,4 milj. euro (investeringsdelen netto 155,9 milj. euro). Av stadens investeringar år 2019 täcks, enligt prognosen i det läge då ramen sammanställs, ca 77 procent

med internt tillförda medel medan motsvarande andel för investeringarna totalt uppgår till 73 procent. För att finansiera investeringarna skulle staden, om ramkalkylerna förverkligas, vara tvungen att utöka sin långfristiga lånestock med runt 28 miljoner euro under 2019. Om ekonomiplaneåren 2020–2022 förverkligas enligt ramen skulle stadens ekonomi balanseras i och med att årsbidraget förbättras och lånestocken skulle återgå till 2018 års nivå. Utgångspunkten för ramen och ekonomiplanepериоден är ett starkt årsbidrag och en lånestock för staden som hålls under den nivå på en miljard som fullmäktige ställt som mål.

I ramen ingår programmet för lönemässig jämställdhet och de medel som behövs för att genomföra programmet år 2019. Staden strävar efter att förbättra lönernas konkurrenskraft. Då det gäller inrättande av nya befattningar eftersträvar man dock en genomtänkt och måttlig ökning.

Målet är att hindra en djupare segregation i Vanda och därför har staden sammanställt ett segregationsprogram för att garantera lika förutsättningar för alla. Vanda bör vara en socialt hållbar stad. Genom det nya programmet som är under arbete försöker man öka stadens livskraft och attraktionskraft samt förmågan att hålla kvar de som etablerat sig i staden. Efter att beredningen av dessa program framskridit utvärderas deras effekter i budgeten för nästa år.

Förslag till utkast för de bindande målen för år 2019

Strategin för fullmäktigeperioden förverkligas varje år via de bindande målen på fullmäktigenivå samt verksamhetsområdenas mål och styrkort. De bindande målen är operativa och ekonomiska mål som ska godkännas i stadsfullmäktige och som främjar förverkligandet av de strategiska målsättningarna för fullmäktigeperioden.

Bilagorna består av utkast till förslag till bindande mål för 2019 utgående från prioriteringsområdena och målen i strategin för fullmäktigeperioden. De bindande målen godkänns slutgiltigt i stadsfullmäktige i samband med budgetbehandlingen i november 2018.

Stadsstyrelsen 4.6.2018 § 9

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) godkänna ramen för utarbetandet av driftsekonomin och investeringarna i budgeten för 2019 i enlighet med bilagan,
- b) instruera verksamhetsområdena att göra upp en investeringsplan för tioårsperioden 2019–2028 i vilken budgetens samtliga projektgrupper ingår, och
- c) lägga fram ramen för utarbetandet av budgeten för år 2019 samt förslagen till bindande mål för stadsfullmäktiges kännedom.

Behandling:

Det antecknades att stadsdirektör Ritva Viljanen redogjorde för ärendet i början av sammanträdet.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 18.6.2018 § 7

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna ramen för sammanställningen av budgeten för år 2019 samt förslagen till utkast till bindande mål för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Ramtabeller 2019
- Förslag till utkast för de bindande målen för år 2019

Anvisningar för sökande av ändring: 4.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Matti Ruusula, tf. ekonomidirektör, tfn 043 824 9254, [foramn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn[at]vantaa.fi)

Teija Oras, tf. budgetchef, tfn 050 314 5084, [foramn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn[at]vantaa.fi)